

Expunere de motive

Violența domestică reprezintă una dintre cele mai grave forme de încălcare a drepturilor omului în România. Deși legislația actuală permite emiterea ordinelor de protecție, acestea au caracter temporar și nu asigură stabilitatea locativă necesară victimelor aflate în proceduri de divorț.

Potrivit datelor oficiale comunicate de Inspectoratul General al Poliției Române, în perioada 2022–2024 au fost sesizate în România peste 172.000 de infracțiuni de violență domestică, la care se adaugă aproape 37.000 de fapte înregistrate doar în primele nouă luni ale anului 2025. În același interval, autoritățile au emis peste 50.000 de ordine de protecție provizorii, iar încălcarea acestora a generat peste 17.000 de infracțiuni distincte. Aceste date indică un fenomen grav și persistent și demonstrează limitele mecanismelor actuale de protecție, insuficiente pentru a asigura siguranța și stabilitatea reală a victimelor pe termen mediu și lung.

În lipsa unui cadru legal adecvat privind folosința locuinței în contextul divorțului, victima rămâne vulnerabilă chiar și după părăsirea relației violente. Numeroase femei și mame sunt nevoite să părăsească locuința familială din cauza presiunilor economice sau juridice exercitate de agresor, care își păstrează accesul la imobil, profitând de vidul legislativ. Astfel, consecințele violenței nu se opresc odată cu încetarea relației, ci se prelungesc prin insecuritate locativă, instabilitate emoțională și risc de revictimizare.

Practica instanțelor arată că victimele sunt adesea obligate să părăsească locuința familială, chiar și atunci când imobilul aparține ambilor soți sau când separarea locativă pune în pericol siguranța lor sau a copiilor. În absența unei prevederi exprese în Codul civil, instanțele aplică soluții neunitare, iar victimele rămân fără protecție reală în faza în care vulnerabilitatea lor este maximă.

Fără o protecție civilă pe termen mai lung, victima rămâne expusă unei continuări a abuzului într-o formă mai puțin vizibilă, dar la fel de nocivă. Legislația actuală oferă protecție temporară prin ordinele de protecție, însă acestea au o durată limitată (maximum 6 luni) și nu sunt integrate în efectele civile ale divorțului. Codul civil nu conține nicio prevedere specială pentru protejarea locuinței victimei violenței domestice, iar atribuirea locuinței în caz de divorț se face exclusiv în funcție de criterii patrimoniale, fără a ține cont de riscul real la care este expusă victima.

În acest context, Legea nr. 199/2025, care a eliminat taxele judiciare de timbru pentru victimele violenței domestice în procesele de divorț și partaj, reprezintă un pas important pentru accesul la justiție. Cu toate acestea, nu rezolvă problema fundamentală a siguranței locative. Dacă legea recentă facilitează deschiderea procesului fără costuri, rămâne necesară o intervenție legislativă care să garanteze protecția efectivă a victimei după divorț, prin limitarea accesului agresorului la locuință și asigurarea stabilității pe termen mediu și lung.

ROMANIA

Prezentul proiect de lege completează în mod firesc și necesar cadrul legislativ actual, introducând atribuirea dreptului exclusiv de folosință asupra locuinței familiale pentru o durată de până la 10 ani, atunci când instanța constată existența violenței domestice. Această măsură:

- oferă victimei siguranța locativă necesară pentru reechilibrarea personală și familială;
- recunoaște locuința familială ca element de stabilitate esențial;
- previne revenirea agresorului în spațiul în care victima trăiește;
- protejează minorii aflați în întreținerea victimei;
- permite înscrierea dreptului de folosință în cartea funciară, asigurând opozabilitatea măsurii;
- permite instanței să suspende executarea silită atunci când aceasta ar pune în pericol victima;
- respectă principiul proporționalității, fiind limitată în timp și justificată de gravitatea faptelor;
- armonizează Codul civil cu legislația specială privind prevenirea și combaterea violenței domestice (Legea nr. 217/2003).

Măsura asigură continuitate în siguranța locativă pentru victime, protecție sporită pentru minori, reduce riscul de revenire a agresorului în locuință și diminuează situațiile de abandon locativ forțat.

Reglementarea clarifică un aspect insuficient tratat în dreptul civil, efectele locative ale divorțului în situații de violență domestică. Modificarea este compatibilă cu jurisprudența CEDO privind protecția victimelor și cu restrângerea proporțională a dreptului de proprietate.

Proiectul nu generează cheltuieli bugetare suplimentare. Măsura are caracter jurisdicțional și se aplică prin hotărârile instanțelor. Notarea în cartea funciară se realizează în condițiile taxelor existente, având un impact bugetar nul.

Propunerea legislativă este compatibilă cu Convenția de la Istanbul, Directiva (UE) 2022/2121 privind protecția victimelor și jurisprudența CEDO privind violența domestică, respectând obligația pozitivă a statului de a proteja viața și integritatea victimelor.

Prin adoptarea acestei inițiative, România face un pas esențial în consolidarea protecției victimelor violenței domestice, asigurând nu doar măsuri provizorii, ci și un cadru civil robust, capabil să ofere stabilitate și siguranță pe termen mediu și lung. Această intervenție legislativă este necesară, proporțională și profund umană, punând în centrul său recuperarea și demnitatea persoanei afectate.

Raisa Enachi
Deputat de Vaslui.

ROMANIA
LISTA COINIȚIATORILOR

la Proiectul de Lege pentru completarea Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, prin introducerea art. 383¹ referitor la atribuirea dreptului exclusiv de folosință asupra locuinței familiale în cazul divorțului pentru victimele violenței domestice

Nr. crt.	Nume și Prenume	Grup parlamentar	Semnătura
1	PETREȘ DORIU SILVIU	PACE ÎNȚĂI ROMÂNIA	
2	CLEMENT SAVA	PACE ÎNȚĂI ROMÂNIA	
3	ANDREI CSILLAG	INDEPENDENT	
4	SIMU AURORA TASCĂ	INDEPENDENT	
5	ALBU DUMITRIȘA	INDEPENDENT	
6	PLOPEANU ROBERT	INDEPENDENT	
7	BEM CRISTIAN	PACE	
8	FODOC LILIU ILICU	PACE	
9	PAUL GHEORGHE	NEAFILIAT	
10	KIADY VASILE	S.O.S. RO	
11	PEIU ADRIAN	PACE I RO.	
12	VÂNGO MARCEL	Independenț	
13	BOS MARIUS	S.O.S. RO	
14	OLTENASU SORIN	S.O.S. RO	
15	STOICA CĂRIAN-TITI	A.U.R.	
16	MOISEEV ALEXANDRU	PSD	
17	ȚIU MIHAI-ADRIAN	SOS RO	
18	CĂRAGĂ FEORIN	S.O.S RO	
19	CONȘTANȚINOSCU ANDREI	AVR	

